

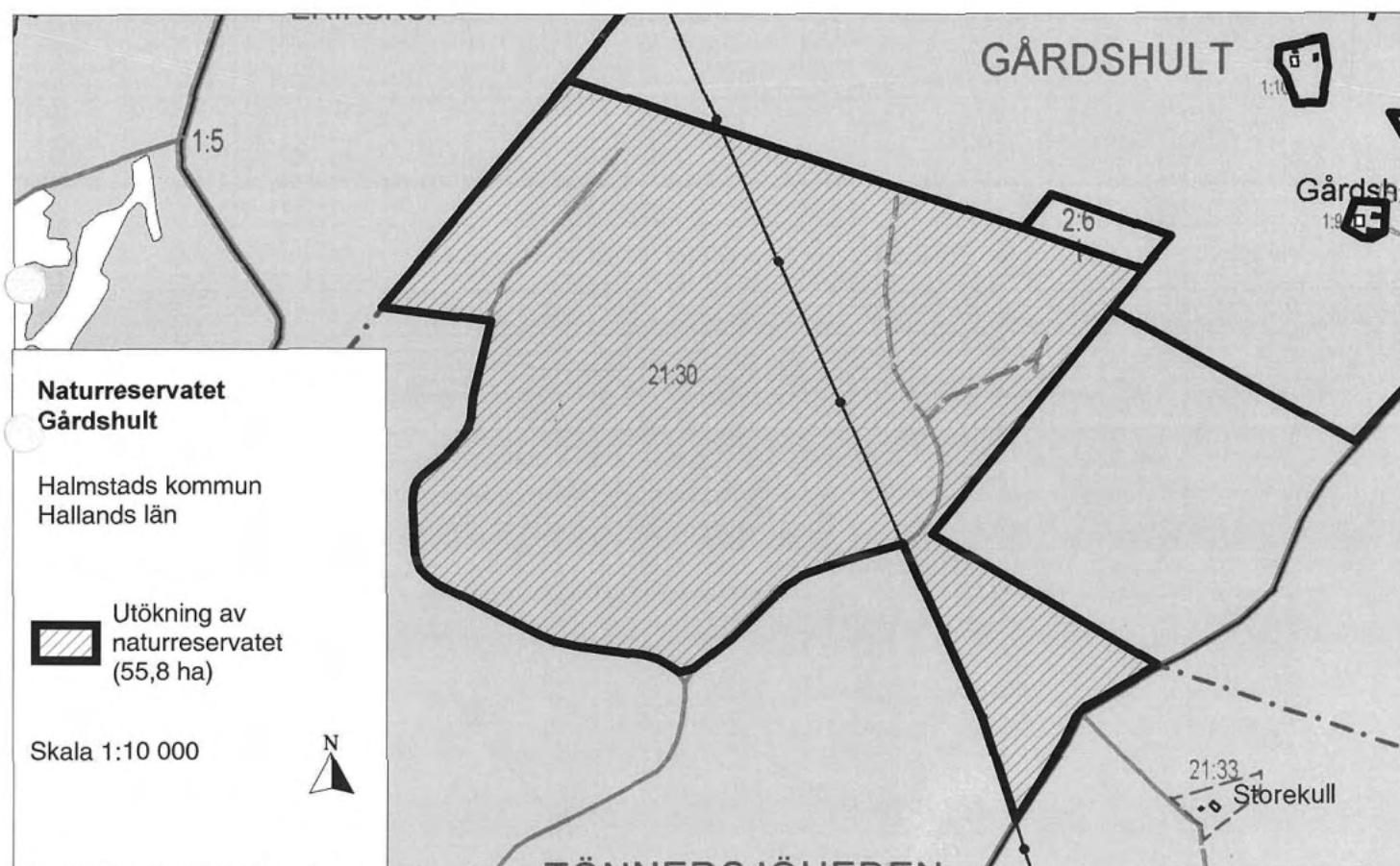

Utökning av naturreservatet Gårdshult med fastigheten Tönnersjöheden 21:30, Halmstads kommun

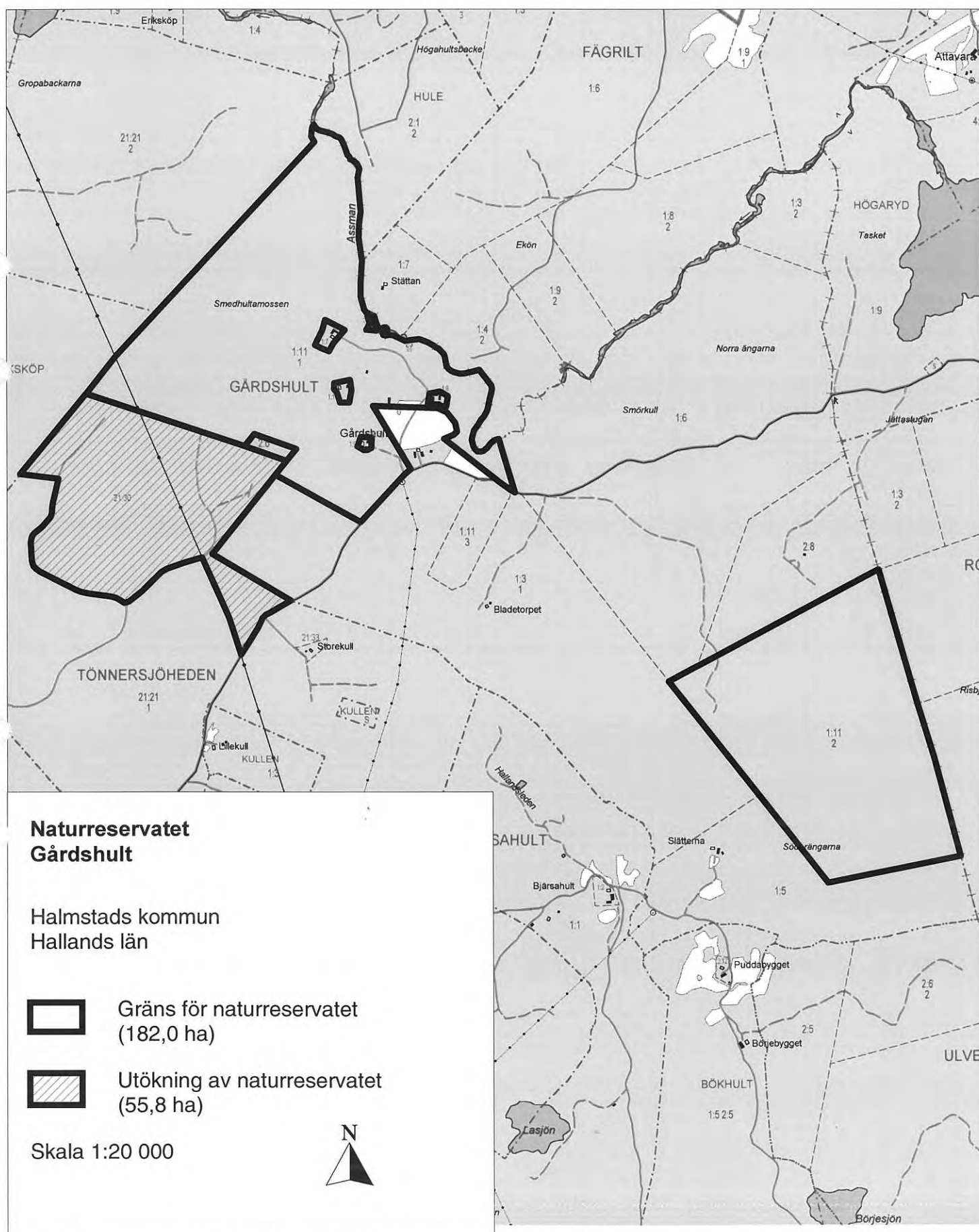
Beslut

Länsstyrelsen i Hallands län beslutar med stöd av 7 kap. 4§ miljöbalken att förklara det område som avgränsats på nedanstående karta som del av naturreservatet Gårdshult, med föreskrifter enligt beslut 1991-11-22 (dnr 231-948-90).

Med stöd av 3§ förordning om områdesskydd (SFS 1998:1252) enligt miljöbalken fastställer Länsstyrelsen vidare kompletterande föreskrifter i nedanstående utökad skötselplan.

Medgivande Lantmäteriverket 1997. Ur GSD-Ekonomiska kartan diarienummer 507-97-884.

2002-06-14

Beskrivning av området och skälen för beslutet

Fastigheten Tönnersjöheden 21:30 är belägen omedelbart sydväst om Gårdshult 1:11, norra skiftet. Landskapet är kulligt småbrutet och genomkorsas av en större bäck med flera biflöden. Skiftet bildar en skogsmyrmosaik av likartad typ som på angränsande delar av Gårdshult 1:11, med en vegetation av talldominerad barrskog. Området har en historik av ljunghed och betad utmark (sånär som ett litet område i sydost som utgjorde inägomark till gården Kullen). Häradskartan från 1920-talet antyder att barr- och lövträd börjat etablera sig vid denna tid, ännu så länge dock gles och luckigt i de kvardröjande ljunghedarna. Våtmarkerna anges som helt öppna.

På skiftets södra och mellersta delar växer en första generationens succession av självföryngrad tallskog med gran och björk. Skogen är olikåldrig med de äldsta träden ca 90-100 år gamla, men merparten är betydligt yngre. Imponerande risgrannar vittnar om hur gles skogen varit under etablerings- och uppväxtskedet, den dominerande skogstypen är emellertid ljusöppen gles tallskog med björk som nu är utsatt för en intensiv igenväxning med gran. Det råder ingen tvekan om att de friska bärrisrika tallbackarna håller på att omvandlas till tät och risfattig granskog. Större delen av våtmarken är bevuxen med sumpskog av tall och björk. Många björkar är gamla med tjock skorpbark. Klibbal förekommer också, framför allt längs bäcken i norr men också som ett litet bestånd med översilad klibbal på gamla socklar. Längs bäckdrågen finns öppna och halvöppna fattigkärr. Skogsmyrmosaiken (av självföryngrad fastmark och sumpskog) är orörd under senare delen av 1900-talet. Torrträd och lågor förekommer sparsamt till rikligt spridda. Eftersom skogen kommit upp på tidigare ljunghed saknar den skoglig kontinuitet, varför inga signalarter eller rödlistade arter har påträffats.

Norrut, närmast Gårdshult 1:11, växer planterad ca 80-årig tallskog, oftast med förnygring av gran eller löv i form av bok, ek eller björk. Bärris av blåbär och lingon är ymnigt förekommande, som ett arv från den forna ljungheden. Mellan fastmarksbackarna finns sumpskog och myr av samma slag som ovan.

Närmast vägen i sydost finns små terrasserade, idag granplanterade åkrar. Tegarna omges av f d ängsmark (enligt häradskartan) där det nu växer gles äldre lövskog bestående av ek, björk, klibbal, lönn, oxel, rönn, asp, sälg. Den gamla inägomarken inramas av en stenmur.

Skogshöns, både tjäder och orre, förekommer i området. Särskilt tjädern gynnas av den rikliga förekomsten av "blåbärstallskog" samt av skogsmyrmosaiken med dess många myrkanter. Gårdshult med angränsande byar (Roshult, Bjärsahult, Torared m fl) är av tradition ett attraktivt hemområde för tjäder med god tillgång på myrar, tallskog och bärris och med flera lekplatser. Under 1940- och 50-talen förekom mycket stora tjäderspel här (liksom i andra delar av landet). Förmodligen var tjädern extremt gynnad av den tidens skogslandskap då utmarksbetet upphört eller var under avveckling samtidigt som skogen slöt sig alltmer. Under 1900-talets senare del har stora arealer i trakten planterats med gran vilket missgynnat tjädern.

2002-06-14

Vildsvin förekommer i trakten och spår efter djurens bökande är vanligt i området.

Sammanfattningsvis har skiftet en genuin karaktär av skogsmyrmosaik, representativ för regionen. Stora delar är sen länge orörd naturskog på väg mot ett moget stadium med gamla träd och mycket död ved. Området är också en fin skogshönsbiotop.

Hela reservatet är av riksintresse för naturvården och ingår i riksobjektet NN 18 Simlångsdalen-Tönnersjöheden. Fastigheten Tönnersjöheden 21:30 har även uppmärksamats i våtmarksinventeringen för länet 1984 och i länets naturvårdsprogram.

Syfte

Syftet med reservatet är att "bevara områdets karaktär med orörda naturskogar och våtmarker samt det öppna kulturlandskapet i anslutning till byn. Vidare ska reservatet främja forskning om urskogar, våtmarker och kulturlandskap, samt erbjuda naturupplevelser för besökare utan att naturvärdena hotas." (Citat från reservatsbeslut 1991-11-22). För Tönnersjöheden 21:30 tillägges att området i möjligaste mån ska bevaras som en lämplig tjäderbiotop.

Syftet ska för Tönnersjöheden 21:30 uppnås genom att:

- Våtmarkerna skyddas från dikning, rensning, kalkning och annan exploatering eller påverkan som kan skada eller förändra vegetation och hydrologi.
- Självföryngrad naturskog till större delen bevaras orörd så att den med tiden, genom högre ålder och större innehåll av död ved, kan erbjuda lämpliga miljöer för arter som missgynnas av skogsbruket.
- Planterade tallskogar gallras för att gynna bärris, skogshöns (framför allt tjäder) och lövföryngring samt omförs på sikt till glesa blandskogar med tall och löv. Om möjligt skogsbyte.
- Planterad granskog avvecklas och ersätts med självföryngrad skog.

Om kunskapen om reservatets värden och skötselmetoder förbättras, t ex om hotade och hänsynskrävande arter, ska detta beaktas i den löpande skötseln.

Utvidgad skötselplan gällande för Tönnersjöheden 21:30

Administrativa data

<i>Namn</i>	Gårdshult
<i>Skyddsform</i>	Naturresevat
<i>Län</i>	Halland
<i>Kommun</i>	Halmstad

2002-06-14

Socken

Läge

Karta

Areal

Fastighet

Markägare

Servitut/nyttjanderätt

Tönnersjö

Ca 17 km öster om Halmstad

Ekonomiska kartan 4C7h

55,8 ha

Tönnersjö 21:30

Staten, naturvårdsfonden

1. Rätt till utfart fram till allmänna vägen 569. Till förmån för Tönnersjöheden 21:30. Belastar Tönnersjöheden 21:21.

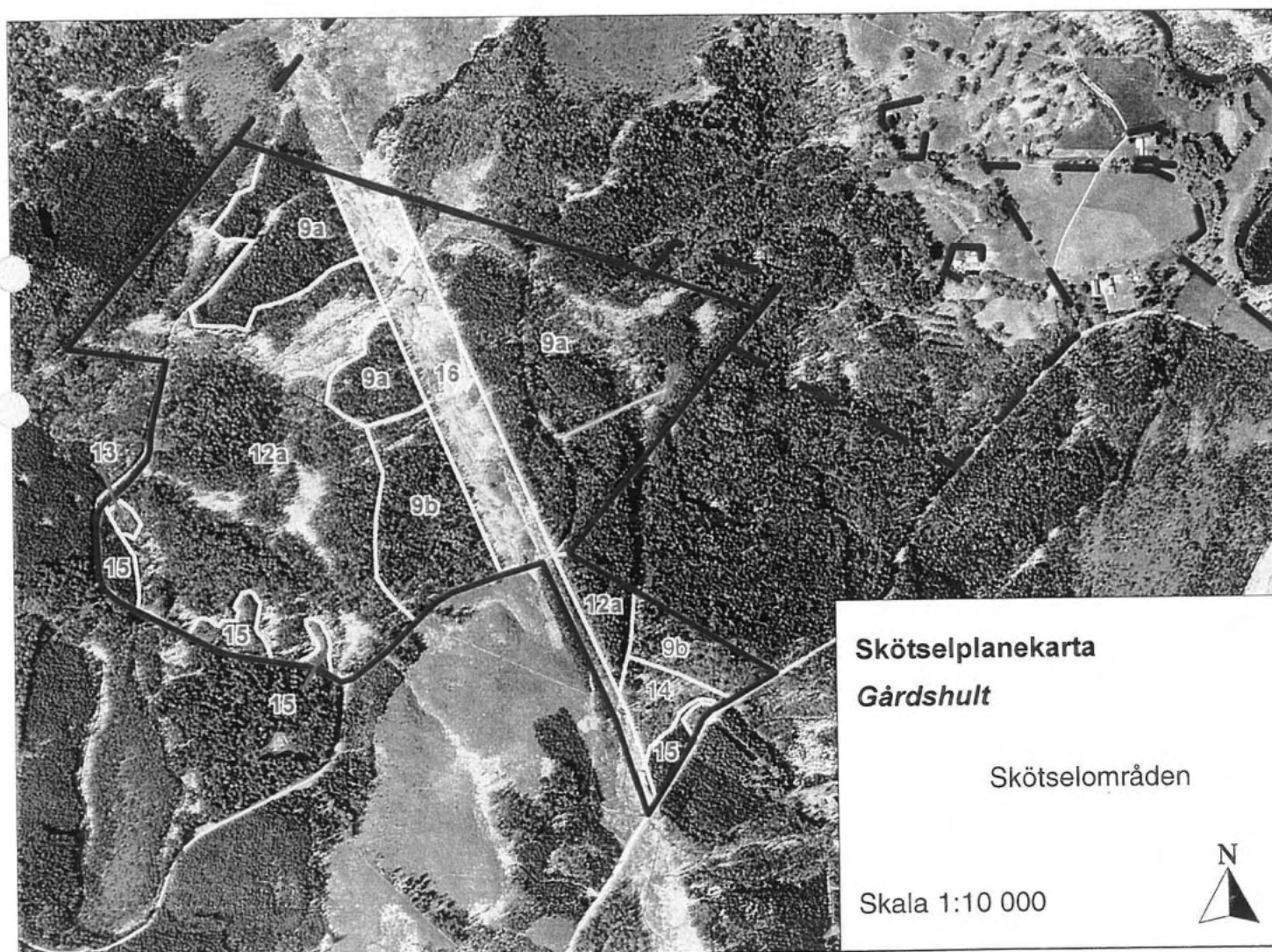
2. Ledningsrätt kraftledning.

Stiftelsen för Västsvenska fritidsområden i samråd med Länsstyrelsen

Naturvårdsförvaltare

Skötselområden

Skötselområdena nedan är en komplettering av skötselområden i redan gällande skötselplan för naturreservatet Gårdshult.

2002-06-14

Skötselområde 9a

Areal: 18,7 ha

Beskrivning: Tallskog med inslag av gran och björk. Tallen är planterad på ljunghed, ålder ca 80 år. Underbestånd av ek, bok, gran mm. Fältskikt med blåbärs- och lingonris. Mellan fastmarkerna finns sumpskog med tall och björk samt öppen myr.

Mål: Gles blandskog av gammal tall och självföryngrad lövskog med mycket bärris. Sumpskog med tall och björk.

Åtgärd:

- * Gallring av tallbestånd snarast. Gallringen görs för att gynna bärris och bygga ut tallkronorna samt för att gynna befintlig lövföryngring. Gallringsstyrkan varieras för att simulera naturbeståndets luckor och trädgrupper. Här och var kvarlämnas huggna tallstammar på marken. Samtidigt avvecklas all gran.
- * Slutgallring av tallen 10-15 år senare. Kvarlämnas i medeltal ca 250 tallstammar per ha.
- * Återkommande granröjning.
- * Skogsbete införs om så är möjligt.

Skötselområde 9b

Areal: 5,5 ha

Beskrivning: Självföryngrad gles tallskog med björk och gran, bärris. Bitvis mer välsluten med äldre gran. Pågående igenväxning med yngre gran.

Mål: Gles tallskog med björk, rik på bärris. Spridda äldre risgranar samt mindre grändungar.

Åtgärd:

- * Gallring och röjning av gran snarast. Ingreppen görs för att gynna bärriset. Tall, björk och annat löv lämnas orörda.
- * Återkommande granröjning.
- * Skogsbete införs om så är möjligt.

Skötselområde 12a

Areal: 22,3 ha

Beskrivning: Skogsmymosaik med självsådd barrblandskog med lövinslag, sumpskog med tall och björk samt öppen myr. Olikåldrig skog, äldsta träd 90-100 år. Orörd prägel med torrträd och lågor. I norr är bäcken genom våtmarken dikad.

Mål: Orörd naturskog och våtmark. Förbättrad vattenregim i våtmark.

Åtgärd: Dämning av bäck/dike med hjälp av stenblock på några nyckelpunkter. Annars inga åtgärder.

Skötselområde 13

Areal: 0,2 ha

Beskrivning: Liten alsumpskog på översilad mark. Igenväxning med gran

2002-06-14

Mål: Alsumpskog.

Åtgärd: Återkommande granröjning.

Skötselområde 14

Areal: 1,2 ha

Beskrivning: Inägomark med gles lövskog av bl a ek och lönn.

Mål: Lövskog.

Åtgärd:

- * Röjning av löv kring stora eller gamla ekar.
- * Återkommande granröjning.

Skötselområde 15

Areal: 2,0 ha

Beskrivning: Grankulturer av olika ålder.

Mål: Självföryngrad skog.

Åtgärd: Grankulturerna avvecklas vid lämplig ålder (massavedsstorlek eller flis).

Naturlig föryngring (vid skötselområde 14 med enbart löv).

Skötselområde 16

Areal: 6,1 ha

Beskrivning: Kraftledningsgata.

Mål: Kraftledningsgata.

Åtgärd: -

(Bete om skogsbetet införs i område 9a och b).

Ärendets handläggning

I samband med Domänverkets bolagisering överfördes mark från staten till det då nybildade AssiDomän AB. Vissa utpekade områden kvarblev i statens ägo, varav en del områden styckades av till enskilda fastigheter i syfte att skyddas som reservat. Tönnersjöheden 21:30 är en sådan fastighet som 1994 avskildes från Tönnersjöheden 21:21.

Skogsvårdsstyrelsen Södra Götaland, Halmstads kommun, Vägverket, Halmstads Naturskyddsförening och SGU har yttrat sig i ärendet. Samtliga har ställt sig positiva till förslaget om naturreservat. Stiftelsen för Västsvenska fritidsområden har (muntligen) meddelat att man accepterar att påta sig rollen som naturvårdsförvaltare även för den nya delen av reservatet.

Beslut i detta ärende har fattats av Länsstyrelsens styrelse. I beslutet deltog landshövdingen jämte ledamöterna Inge Gustavsson, Gunnel Welin, Gunilla Wenander-Grönvall, Thomas Jönsson, Jan Börjesson, Karl-Gunnar Svensson, Hans-Inge Sjögren,

2002-06-14

Inger Johansson, Maj-Britt Rane Andersson, Hans Webeck samt tj g ersättarna Sven Fritzson, Anneli Hammar, Bo-Christer Windehem och Åke Eliasson.

I den slutliga handläggningen deltog även länsråd Erik Österberg, länsassessor Ulf Ståhl, biträdande länsantikvarie Marianne Foghammar, byrådirektör Barbro Toftgård, naturvårdsdirektör Lisbeth Schultze samt föredragande jägmästare Staffan Bengtsson.

Karin Starin

Staffan Bengtsson

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga.

Bilaga

Beslut om kungörelsedelgivning och upplysningar om hur man överklagar

Sändlista

Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm
Stiftelsen för Västsvenska fritidsområden, Box 5073, 402 22 Göteborg
SGU, Box 670, 751 28 Uppsala
Skogsvårdsstyrelsen Södra Götaland, Box 234, 291 25 Kristianstad
Skogsvårdsstyrelsen Södra Götaland, Hallands södra distrikt, Ryttarevägen 8,
302 60 Halmstad
Vägverket, Box 512, 301 80 Halmstad
Kommunstyrelsen i Halmstads kommun
Lantmäterimyndigheten i Halmstad
Polismyndigheten, Halmstads kommun
Hallands Naturskyddsförening
Naturskyddsföreningen i Halmstad
Rättsenheten
Miljövårdsenheten
Enheten för naturvård och miljöövervakning
Kulturmiljövårdsenheten
Plan- och bostadsenheten
Lennart Fredriksson
Dossier

Beslut om Kungörelsedelgivning

Länsstyrelsen förordnar med stöd av 16 § delgivningslagen (1970:428), att delgivning av detta beslut skall ske genom kungörelse. Kungörelsen ska inom 10 dagar härfter införas i Hallandsposten och Laholms tidning.

Beslutet hålls tillgängligt på Länsstyrelsen, Slottsgatan 2, Halmstad.

Upplysningar om hur man överklagar

Om Ni vill överklaga detta beslut skall Ni skriva till Länsstyrelsen, 301 86 Halmstad. Ange därvid beslutets diarienummer och vilken ändring i beslutet Ni vill ha.

Länsstyrelsen måste ha fått Ert överklagande **senast den 12 juli 2002**, annars kan överklagandet inte prövas.

Länsstyrelsen sänder överklagandet vidare till regeringen för prövning, om Länsstyrelsen inte själv ändrar beslutet på det sätt Ni har begärt det. Om något är oklart kan Ni vända Er till Länsstyrelsen.

Se sändlista

Naturreservatet Gårdshult, Tönnersjö socken, Halmstad kommun

Beskrivning

Namn: Gårdshult
Kommun: Halmstad
Socken: Tönnersjö
Fastighet: Gårdshult 1:11, 2 skiften
Läge: x = 62887, y = 13370 ¹³⁰²⁰⁹⁰ norra skiftet
x = 62870, y = 13392 ¹³⁰²⁰⁹¹ södra skiftet
Kartblad: Topografiska kartbladet
4C Halmstad NO
Ekonomiska kartbladet
4C7h
Areal: 182 hektar
Gränser: Enligt kartor, bilaga 1 - 3
Ägare, tillika naturvårdsförvaltare Stiftelsen för Västsvenska fritidsområden

Ärendets handläggning

Stiftelsen för Västsvenska fritidsområden fick i oktober 1985 ett gåvobrev av Bodil och Frans Möller i vilket makarna Möller överlåter delar av fastigheten Gårdshult 1:6 till Västkuststiftelsen på villkor att egendomen bevaras och utnyttjas i enlighet med stiftelsens stadgar och att förordnande erhålles jämligt naturvårdslagen 7 §.

Västkuststiftelsen har mottagit gåvan och låtit utföra en fastighetsreglering varvid en fastighet benämnd Gårdshult 1:11 bildats av de berörda delarna. I samband med fastighetsregleringen beslutade länsstyrelsen

1987-11-26 efter framställning från Västkoststiftelsen om ett interimistiskt förordnande enligt 11 § naturvårdslagen för området. Detta beslut upphörde att gälla 1989-11-23.

Grund för beslutet

Naturreservatet består av två från varandra skilda delar. Den norra delen omfattar marker i anslutning till byn Gårdshult och Smedhultamyren. Byn ligger på en höjdplatå och omgärdas av ett naturskönt, småskaligt odlingslandskap där öppna betesmarker och ängar omväxlar med lövdungar. Talrika odlingsrösen, stenmurar och f d åkerytor vittnar om äldre tiders hävd. Ädellövskog med bok och ek samt översilningsmarker finns i slutningen ned mot Assman som här bildar vackra fall och forsar. Från höjdpartierna är utsikten åt väster över Smedhultamyren och vidare mot Halmstad storslagen. Smedhultamyren är en öppen myr med högmossor och blöta kärrpartier. Skogsmarken domineras av blandskogar med tall, björk och gran, bitvis med riklig ekföryngring under.

Den södra delen, Söderängarna, är en mosaik av fastmarksholmar och våtmarker. På skogsmarken dominerar orörda naturskogar av tall, björk och gran, med inslag av t ex ek och asp, uppkomna genom självföryngring på de ljunghedar som tidigare fanns här. Torrträd och lågor finns spridda i området. Våtmarkerna utgörs av olika typer av fattigkärr och högmossar, opåverkade av dikning.

Området ligger på den nederbördsrika västkanten av sydsvenska höglandet, naturgeografiskt inom region 11. Växt- och djurlivet är variationsrikt med stort inslag av arter med västlig utbredning som pors, klocklång och myrlilja.

Gårdshult ingår i område av riksintresse för naturvården, NN 16 Simlångsdalen - Tönnersjöheden. Dessutom har Gårdshult uppmärksamats i länsstyrelsens naturvårdsprogram 1977, i naturvårdsverkets riksomfattande urskogsinventering 1982 och i våtmarksinventeringen för länet 1984.

Syftet med naturreservatet är att bevara områdets karaktär med orörda naturskogar och våtmarker samt det öppna kulturlandskapet i anslutning till byn. Vidare ska reservatet främja forskning om urskogar, våtmarker och kulturlandskap, samt erbjuda naturupplevelser för besökare utan att naturvärdena hotas.

Med stöd av 7 § naturvårdslagen förklarar länsstyrelsen det område som framgår av bilaga 3 som naturreservat.

Föreskrifter för naturreservatet

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8 - 10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen, att nedan angivna föreskrifter ska gälla för området.

- A. Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen angående inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar ska förbud gälla att

uppföra byggnad,

uppföra annan anläggning,

framdra luft- eller markledning,

anordna upplag annat än tillfälligt för jordbrukets och skogsbrukets behov,

spränga, schakta, gräva, dika, utföra tippning eller bedriva täkt i någon form,

ta bort eller skada stengärdesgård eller odlingsröse,

plantera eller så skog, avverka, gallra eller röja utöver vad som framgår av bifogad skötselplan,

tillföra kemiska bekämpningsmedel eller handelsgödsel samt

jaga. Föreskrifterna ska dock inte utgöra hinder mot att jakt bedrivs enligt den upplåtelse på 25 år som gjordes vid överlåtelsen.

Det är vidare förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd sprida ut kalk.

- B. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen angående markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Markägaren är skyldig att tåla, att de åtgärder vidtas som framgår av bifogade skötselplan.

Länsstyrelsen får efter samråd med markägaren vidta åtgärder för områdets skötsel, i det fall markägaren ej fullgör uppgifter i enlighet med syftet med naturreservatet.

C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom området

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar ska förbud gälla att

förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning,

skada levande eller döda stående och omkullfallna träd och buskar samt att skada vegetationen i övrigt t ex genom att gräva upp växter,

föra motordrivet fordon annat än på bilväg eller parkera annat än på anvisad parkeringsplats,

tälta eller ställa upp husvagn,

rida,

elda,

medföra okopplad hund,

anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller liknande anordning samt

anordna snitslade spår eller orienteringskontroller.

D. Bestämmelser enligt 9 § naturvårdsförordningen om vård och förvaltning

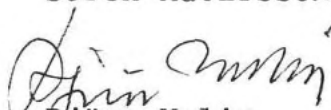
1. Syftet med reservatets skötsel ska vara att bevara det öppna kulturlandskapet i anslutning till byn och de spår efter äldre odling och hävd som finns samt att i övrigt bevara områdets karaktär med orörda naturskogar och våtmarker. Forskning om urskogar, våtmarker och kulturlandskap ska främjas, medan tonvikten inte ska läggas vid rekreation och friluftsliv.

2. Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om vården av reservatet genom att fastställa bifogade skötselplan, bilaga 4.

3. Naturreservatet ska genom förvaltarens försorg utmärkas enligt svensk standard och naturvårdsverkets anvisningar.
4. Naturvårdsförvaltare ska vara Stiftelsen för Väst-svenska fritidsområden.

Beslut i detta ärende har fattats av länsstyrelsens styrelse. I beslutet deltog landshövdingen jämte ledamöterna Folke Hildebrand, Evert Hedberg, Ture Isaksson, Sven Eric Lorentzon, Hans Hjortzberg-Nordlund, Sven Fritzson samt tjänstgörande suppleanterna Roland Bäckman, Hans-Inge Sjögren, Agneta Karlsson, Jan Börjesson, Eskil Eskilstorp, Gunnel Welin, Bodil Dahlberg och Assar Persson.

I den slutliga handläggningen deltog även länsråd Erik Österberg, länsassessor Per Widell, länsarkitekt Stellan Haverling, överlantmätare Börje Klingberg, länsantikvarie Lennart Lundborg, lantbruksdirektör Sören Adolfsson och miljövårdsdirektör Ove Olsson.

Björn Molin

Björn Ströberg

Bilagor

1. Översiktskarta, skala 1:600 000
2. Översiktskarta, skala 1:50 000
3. Beslutskarta, skala 1:10 000
4. Skötselplan
5. Kartor över skötselområden och anordningar, skala 1:10 000
6. Detaljkarta över inägomarken, skala 1:2 500
7. Redovisning av naturvårdsåtgärder, blankett
8. Ekonomisk utredning
9. Gåvoförbindelse

LÄNSSTYRELSEN
Hallands län
Miljövårdsenheten
Krister Larsson
035-13 22 32

BESLUT
1991-11-22

6(6)
231-948-90

Kopia

Västkuststiftelsen
Statens naturvårdsverk
Plan- och bostadsverket
Svenska naturskyddsföreningen, Stockholm
Skogsvårdsstyrelsen, Halmstad
Vägförvaltningen, Halmstad
Länsmuseet i Halmstad
Sydkraft, att. Ulf Gidensköld, Oskarström
Kommunstyrelsen i Halmstad
Byggnadsnämnden i Halmstad
Naturvårdsorganet i Halmstad
Fastighetsbildningsmyndigheten i Halmstad
Fastighetsregistermyndigheten
Skogsvårdsstyrelsens distrikt i Halmstad
Hallands naturskyddsförening
Halmstads naturskyddsförening
Simlångsdalens naturskyddsförening, Nils Östen
Nilsson, Timrilt, 310 38 Simlångsdalen
Eldsberga hembygdsförening
Ingvar Nilsson, Simlångsdalen
Överlantmätarmyndigheten
Rättsenheten
Planenheten
Länsantivarien
Lantbruksenheten
Miljövårdsenheten
Dossier
KL
BS

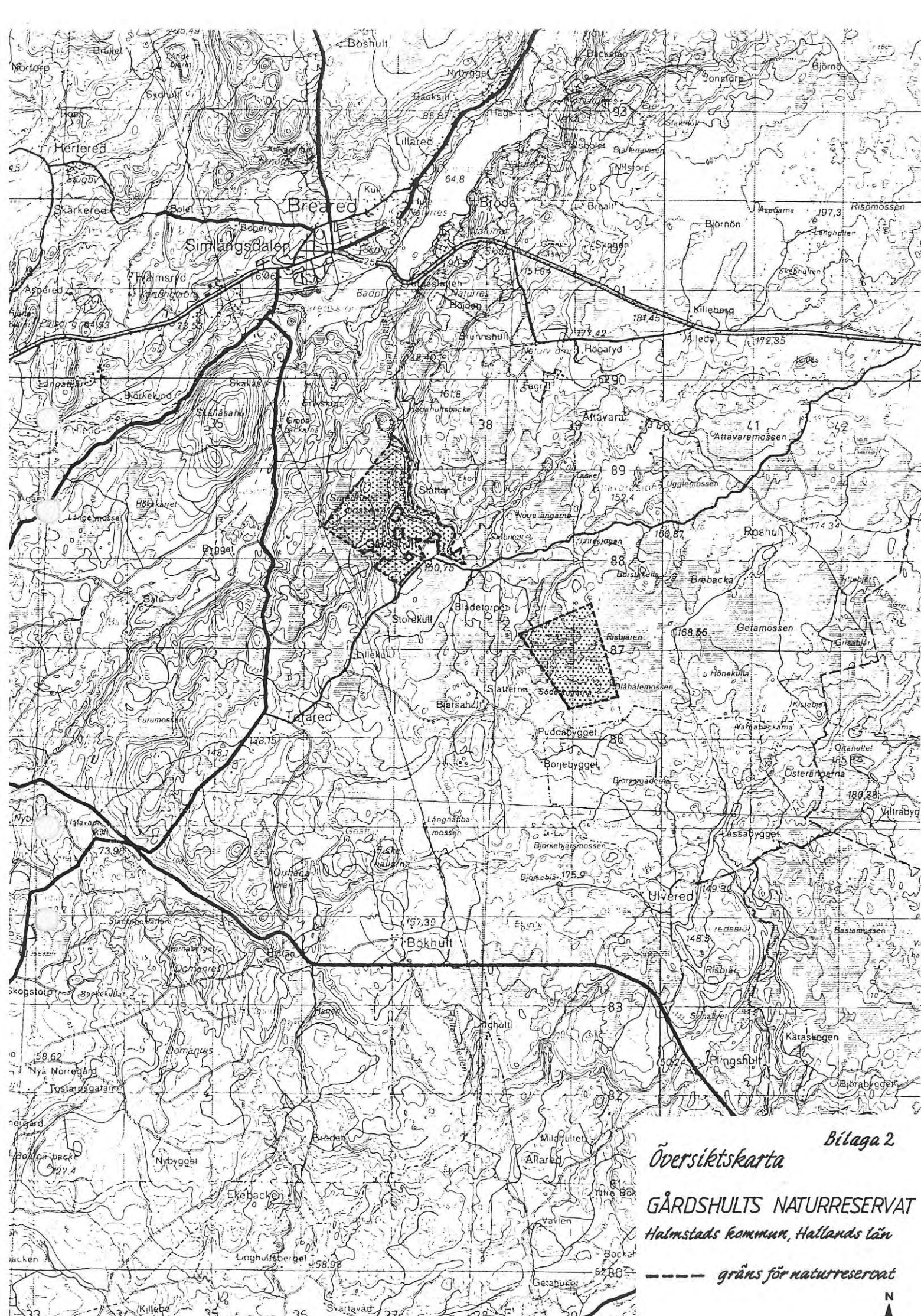
Bestyrkes
Gerd Alsterlund

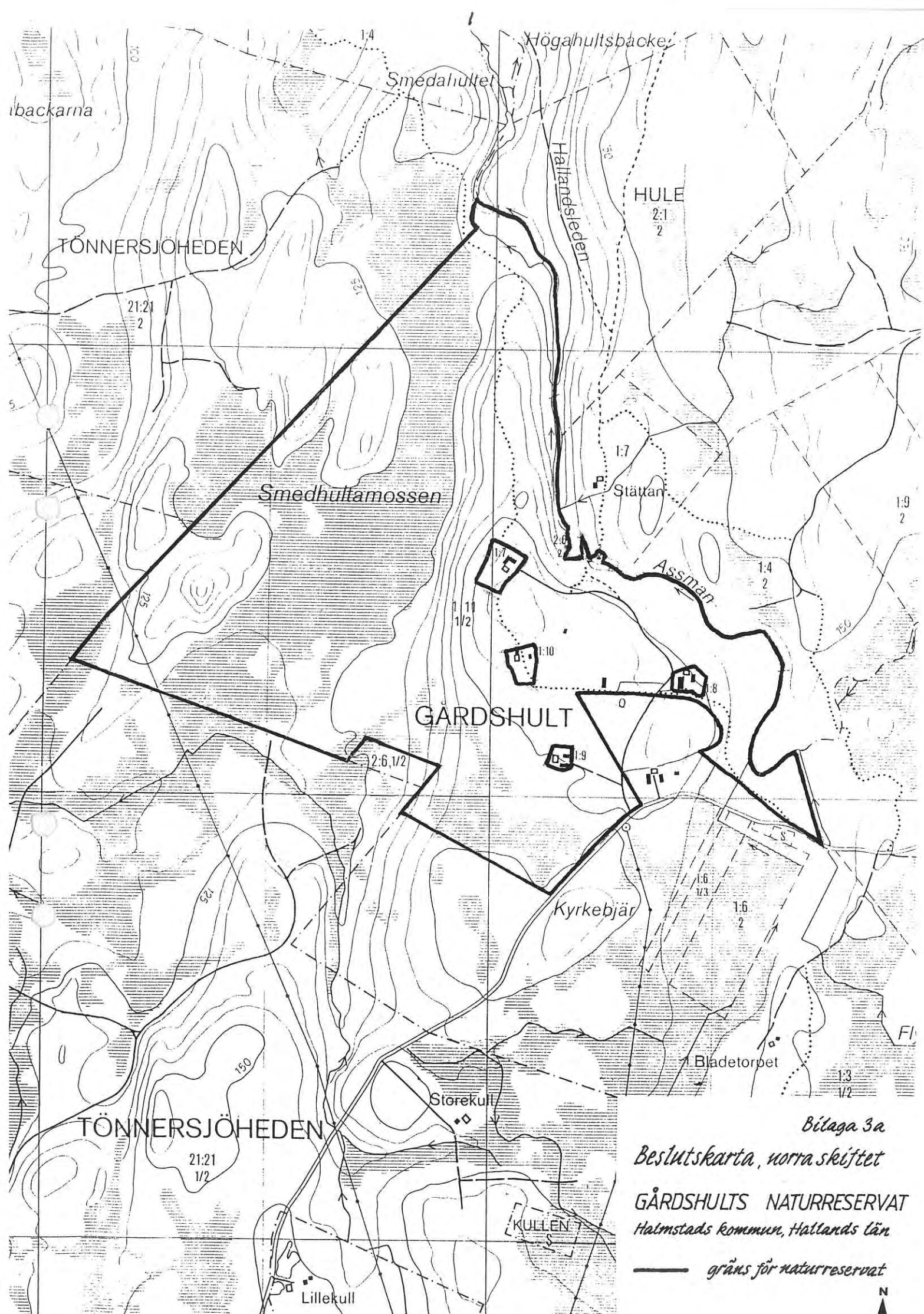
MB

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Postgiro
301 86 HALMSTAD	Slottet	035-132000	035-158640	35183-3

Kartblankett HALLANDS LÄN

SKÖTSELPLAN FÖR

NATURRESERVATET GÅRDSHULT

Halmstads kommun

upprättad 1990

Naturvårdsförvaltare: Väst kuststiftelsen

FÖRORD

Föreliggande skötselplan har upprättats under år 1989 - 1990 av en arbetsgrupp, Gårdshultsgruppen, bestående av Ingvar Nilsson, Krister Larsson, Kjell Georgsson, Pär Lindblad, Mats Folkesson, Bo Wahlen, Bo Lundevall, Ingegärd Nilsson, Gunn Tengnäs och Lars Strandberg.

Samråd har skett med länsstyrelsen, läns museet och västkuststiftelsen.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	sid
FÖRORD	
1. ALLMÄN BESKRIVNING	1
1.1. Naturförhållanden	1
1.2. Markanvändning	2
1.3. Kulturhistoria	2
1.4. Tillgänglighet	3
1.5. Anordningar för friluftslivet	4
1.6. Bebyggelse - kraftledningar	4
2. DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK	4
2.1. Övergripande mål	4
2.2. Hävd av skogsområden	4
2.3. Hävd av jordbruksmark	4
2.4. Forskning	5
2.5. Jakt	5
2.6. Disposition och skötsel av byggnader	5
2.7. Behandling av skötselområden	6
3. ANORDNINGAR FÖR FRILUFTSLIVET	9
3.1. Övergripande mål	9
3.2. Riktlinjer och åtgärder	9
4. TILLSYN	9
5. DOKUMENTATION	9
6. REVIDERING AV SKÖTSELPLAN	10
7. FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN	10

1. ALLMÄN BESKRIVNING

1.1. Naturförhållanden

Gårdshult ligger på den nederbördsrika västkanten av sydsvenska höglandet. Berggrunden utgörs av röda gnejser. Berget går i dagen på några ställen bl a som en förkastningsbrant löpande i nord-sydlig riktning öster om Smedhultamyren och som falltrösklar i ån Assman. Jordtäcket består främst av morän, bitvis med stora block, och torvmarker. Längst i söder, vid Söderängarna, sträcker sig en låg, slingrande rullstensås över myrarna.

Naturreservatet är uppdelat i två skiften. Det norra skiftet är 104 hektar stort och omfattar marker i anslutning till byn Gårdshult och Smedhultamyren. Detta skifte är relativt kuperat med nivåskillnader mellan 115-160 m ö h. Inägorna kring byn ligger på höjddpartierna. Öppna f d åkrar och ängsmarker omväxlar här med lövdungar med ek och andra lövträd som bok, lind, lönn och hassel. Huvuddelen av inägomarken kring byn betas idag med nötkreatur. Assman rinner i en dalgång utmed nordöstra gränsen och utbildar här vackra fall och forssträckor. I väster ligger Smedhultamyren i en svacka. Den är ett i det närmaste helt öppet myrkomplex med högmossa och olika typer av fattigkärr. Skogsmarken domineras av blandskogar med tall, björk och gran. En riklig ekföryngring finns på vissa ställen. I sluttningen mot Assman finns även ädellövskog med bok och ek.

Det södra skiftet, Söderängarna, är 78 hektar stort och består av en mosaik av fastmarksholmar och myrmarker. Området är relativt flackt med nivåskillnader mellan 150-175 m ö h. Skogsmarken domineras av blandskogar av tall, björk och gran med inslag av bl a ek och asp. Dessutom finns tall- och björksumpskogar, några äldre, planterade granbestånd samt mindre områden med ekskog och aspskog. Bortsett från de planterade granbestånden har skogen uppkommit genom självföryngring på tidigare ljunghedar och är i större delen av området urskogsartad med torrträd och lågor. Myrarna utgörs av skilda typer av fattigkärr, vissa kraftigt sluttande, och högmossar, öppna eller tallbevuxna.

Floran är, som en följd av de näringsfattiga berg- och jordarterna, mestadels artfattig med blåbär, blåtåtel och kruståtel som dominerande arter på skogsmarken. Utmärkande för myrarna är det stora inslaget av arter med västlig utbredning som myrlilja, klockljung och pors. En mer artrik flora finns framförallt i över-

silningsmarker i sluttningen mot Assman och i vissa delar av inägomarken där slåttergubbe, nattviol och andra arter typiska för ogödslade ängs- och betesmarker förekommer.

Vid mitten av 1800-talet, då laga skiftet genomfördes i Gårdshult, var området i stort sett skoglöst. Inägomarken vid byn var en mosaik av slätterängar och mindre åkrar. Området i övrigt utgjordes av vidsträckt ljunghedar genombrutna av slättermyrar i svackorna.

1.2. Markanvändning

Inägorna i anslutning till byn har under senare år främst hävdats genom bete med nötkreatur och några hästar. Här finns även vissa ängspartier som höstas årligen under sensommaren. Någon gödsling sker inte numera. Tidigare har dock delar av inägomarken konstgödslats.

Något konventionellt skogsbruk bedrivs inte i området och huvuddelen av skogsmarken kommer att lämnas för fri utveckling framöver. Inom Gårdshults-skiftet har två områden kalavverkats för ca 15 år sedan, ett område på 6,5 hektar i västra delen som granplanterats och ett på 0,4 hektar norr om byn som planterats med lärk. Dessutom har delar av den övriga skogen gallrats. Inom det södra skiftet, Söderängarna, har förutom mindre gallringar i norra delen inga skogsbruksåtgärder gjorts under de senaste decennierna.

1.3. Kulturhistoria

Några fasta fornlämningar eller lösa fornfynd har ännu inte påträffats i Gårdshult. Enligt uppgift ska vid odling två stycken slagghvarpar ha påträffats i området. Däremot har lösfynd av stenåldersvapen påträffats i angränsande områden i Tönnersjö, Vrå och Breareds socknar, där det även finns fasta fornlämningar såsom gravkullar, boplatser och gravfält.

Gårdshult omnämns första gången år 1370 (Sahlgren 1948) då namnet stavades G a a r d t z h o l t. Jordeboken för 1646 upptar ett halvt och ett kvarts kronohemman samt ett helt frälsehemman för Gårdshult.

Vid laga skiftet 1844-1857 fanns i Gårdshult No 1 2 st hemman, 1/6 mant. Olof Larsson och 1/12 mant. Jöns Svensson samt i No 2 4 st hemman, 1/12 mant. Per Jönsson, 1/6 mant. Jöns Persson, 1/8 mant. Nils Bengtsson och 1/8 mant. Samuel Johansson. 1917 brukades på Gårdshult 6 gårdar. På dessa fanns 36 människor, 3 hästar, 51 nötkreatur och 15 svin.

1985 hade Gårdshult omvandlats till 3 st skogs- och jordbruksfastigheter - Gårdshult 1:6 Frans Möller, Gårdshult 1:3 Dag Svensson och Gårdshult 1:5 Sture Flenner. Därutöver avstyckade byggnader med tomter - 1:7 Frans Möller, 1:8 Isak Johansson, 1:9 Kurt Lyngfelt och 1:10 Ulla Möller-Kandell. Fast boende var 6 människor och av djur fanns ett antal får.

Frans Möller hade 1939 köpt Gårdshult 2:3 för fritidsboende. Han hade därefter förvärvat 2:2, 2:4, 2:7 och 1:2 samt Fägrilt 1:7 (Stättan) i Breareds socken.

Frans Möller och hans familj har under sin tid på Gårdshult haft en mycket stark känsla för byns natur- och kulturvärden. Fram till 1958 bedrevs jordbruk med djurhållning och spannmålsodling. Efter 1958 har alla inägorna brukats för bete med nötkreatur. Detta har inneburit, att bybildningen har bibehållits såsom den utformats efter utflyttningen vid laga skiftet.

Kärnområdet i byn utgörs av ett pastoralt område med odlingsrösen, stengärdesgårdar, dungar och kantzoner av ek, bok, björk, al, lind, hassel, asp och en. Från byns högsta punkt, (Halmstadkullen) 160 meter över havet, har man mot väster utsikt över skogslandet mot Halmstad och havet.

Genom sitt höga läge över omgivande terräng, i anslutning till ån Assman och med närhet till Simlångssjöarna och Tönnersjöhedens sjösystem, kan man förmoda att Gårdshult haft mänsklig bebyggelse långt tillbaka i forntiden.

1.4. Tillgänglighet

Gårdshult nås från vägen Torared - Esmared. Vid Torared finns anslutning till vägen mellan Simlångsdalen - Tönnersjö. Vid Esmared anslutes vägen till riksväg 25. Vid infarten till Gårdshult finns en mindre parkeringsplats. Från Eriksköp och Danska fall går en vandringsstig upp till byn i nära anslutning till Assman.

Till Söderängarna kommer man genom att gå en enskild skogsväg från vägen Torared - Esmared. Efter ca 1 km slutar skogsvägen inne i reservatet. Några anlagda vandringsleder finns inte utan besökaren får fritt ta sig fram i denna del av reservatet.

Hallandsleden passerar över landsvägen där skogsvägen till Söderängarna börjar.

1.5. Anordningar för friluftslivet

Vid infarten från landsvägen till byn finns en anlagd parkeringsplats. I övrigt finns endast den stig, som från Gårdshult går mot norr ned till Danska fall och stigen som går i fägatan västerut från inägorna ned till reservatets västra gräns.

1.6. Bebyggelse - kraftledningar

Bebyggelsen har en relativt liten omfattning och består av de äldre gårdsbildningarna inom området.

I reservatets västra del korsar Harsprångsledningen en liten del av reservatet. Inom inägoområdet finns några små kraftledningar och teleledningar.

2. DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK

2.1. Övergripande mål

Syftet med reservatets skötsel ska vara att bevara det öppna kulturlandskapet i anslutning till byn och de spår efter äldre odling och hävd som finns där samt att i övrigt bevara områdets karaktär med orörda naturskogar och våtmarker. Vidare ska forskning rörande urskogar, våtmarker och kulturlandskap främjas inom reservatet.

2.2. Hävd av skogsområden

Huvuddelen av skogsmarken ska lämnas för fri utveckling och här får inga andra ingrepp göras än att hålla de stigar som anges i avsnitt 3 öppna. Inom några skogsområden som framgår av avsnitt 2.6. ska dock viss skötsel ske.

2.3. Hävd av jordbruksmark

Inägorna i anslutning till byn ska genom lämplig hävd, främst bete med nötkreatur samt i vissa delar slåtter, hållas öppna. Syftet med skötseln ska dessutom vara att gynna en för ogödslade ängs- och hagmarker karaktéristisk flora.

Betetrycket ska anpassas så att grässvålen blir väl nedbetad. För att uppnå detta bör ett normalt år ca 20 nötkreatur hållas på bete i området under större delen av betessäsongen. Om större partier med en högvuxen

gräsvegetation finns kvar efter betessäsongen slut bör dessa slås och gräset tas bort eller gräset brännas bort tidigt följande vår.

Slåtter ska ske årligen i juli - augusti i några områden och höet tas bort.

Odling av äldre kulturväxter sker på en mindre åker vid ladugården invid fägatan.

Spridning av kemiska bekämpningsmedel och konstgödsel är förbjuden enligt föreskrifterna. Naturgödsel får användas vid uppodling av ovannämnda åker, men bör i övrigt undvikas.

Röjning och gallring för att hålla odlingslandskapet öppet skall ske vid behov.

Stenmurar och odlingsrösen ska bevaras för framtiden.

Gårdshultsgruppen följer och utvärderar fortlöpande skötseln av jordbruksmarken.

2.4. Forskning

Syftet med reservatet är bl a att främja forskning om urskogar, våtmarker och kulturlandskap. I detta inbegrips givetvis även forskning rörande luftföroreningar och miljögifter. Inom reservatet pågår idag genom Gårdshultsgruppen forsknings- och inventeringsverksamhet såsom vegetationsanalyser inom slåtterytter, utredningar om kulturhistoriska förhållanden och vissa markkemiska analyser.

2.5. Jakt

Till gåvobrevet från makarna Möller är fogad en förbindelse med vissa undantag, (bilaga 9), bl a en jaktupplåtelse på 25 år. När denna går ut är jakt förbjuden inom reservatet enligt föreskrifterna.

2.6. Disposition och skötsel av byggnader

Bastubyggnaden vid Assman har vid fastighetsreglering 1987-02-26 överförts från Fägrilt 1:7 till Gårdshult 1:11. Bastun ska enligt förbindelse i gåvobrevet underhållas av Västkuststiftelsen i 49 år och disponeras av familjen Möller.

Log- och ladugårdsbyggnaden, utmed fägatans västra sträckning, har genom sin murkonstruktion ett kulturhistoriskt värde. Den ska bibehållas med nuvarande exteriör och användas av förvaltaren som förrådslokal.

Vid behov kan den även iordningsställas som djurstall.

2.7. Behandling av skötselområden

Reservatet är indelat i skötselområden som redovisas i denna beskrivning och på karta över skötselområden, bilaga 5.

Skötselområde 1 (0,4 ha)

Beskrivning: Planterat lärkbestånd, 15-20 år.

Mål: Lärkbestånd av hög ålder.

Åtgärd: Gallring för att erhålla rakvuxna, åldriga träd.

Skötselområde 2 (1,5 ha)

Beskrivning: Öppen hed med enbuskbestånd, framtaget genom utgallring av björkbestånd.

Mål: Öppen hed med enbuskbestånd.

Åtgärd: Området sköts genom röjning av uppkommande lövsly. Viss röjning av nyuppkomna enar ska ske för att öppenheten med markvegetation av gräs, blåbär och lingon ska kunna bibehållas.

Skötselområde 3 (1,8 ha)

Beskrivning: Ädellövskog med övervägande bok samt inslag av ek, björk och rönn. Förekomst av torrträd, stubbar och lågor. Starkt sluttande brant ned mot Assman. Ålder 95-100 år.

Mål: Ädellövskog som lämnas för fri utveckling.

Åtgärd: Bortröjning av uppkommande gran vid behov.

Skötselområde 4 (1,2 ha)

Beskrivning: Hygge, äldre granskog avverkad 1990.

Mål: Självföryngrad naturskog. Fri utveckling.

Åtgärd: ---

Skötselområde 5 (2,7 ha)

Beskrivning: Lövskog med bl a ek, bok, björk, asp och sälg samt ett växlande inslag av tall. Ålder 75-90 år. Inhägnat för skogsbeta 1990.

Mål: Skogsbetesmark.

Åtgärd: Årligt bete. Försiktig röjning och gallring vid behov. Underhåll av stängsel.

Skötselområde 6 (13 ha)

Beskrivning: Området omfattar till största delen Gårdshult bys inägomark. Huvuddelen av området har under senare år betats med ett tjugotal nötkreatur samt några hästar. Dessutom ingår några ängspartier som höstas årligen. Delar av området har tidigare gödslats, men även ogödslade partier ingår. I sluttningen mot Assman finns en äldre sidvallsäng där slåtter bedrevs in på 1930-talet. Denna har röjts och slåttern återupptagits under 1990/91. Karakteristiskt är stengärdesgårdarna, som markerar de gränser, som sattes vid skiftet, samt alla odlingsrösen. Inom inägomarken finns mindre dungar och trädgrupper vid stengärdesgårdarna. Trädslagen är ek, björk, bok, asp, lönn, ask, lind och hassel. Inom området ligger en äldre ladugårdsbyggnad och i anslutning till denna grunderna till två byggnader, vilka utgjort en gård, som flyttades ut vid laga skiftet.

Mål: Att bevara det öppna odlingslandskapet i anslutning till byn och de spår efter äldre brukningsformer som finns här samt att bevara och gynna en för ogödslade ängs- och hagmarker typisk flora.

Åtgärd: Fortsatt bete, främst med nötkreatur. Årlig slåtter av de partier som framgår av bilaga 6. Underhåll av stängsel. Röjning och gallring vid behov. Odling av äldre kulturväxter på åker invid ladugården.

Skötselområde 7 (2,4 ha)

Beskrivning: Sluttning och strandkant mot Assman, delvis öppen, delvis bevuxen med ek, bok, lönn, tall, gran, asp, rönn, hassel, al, sälg och björk. Betas av nötkreatur.

Mål: Skogsbetesmark.

Åtgärd: Fortsatt bete med nötkreatur. Bortsett från ett mindre kärr med en rikare flora i väster som ska hållas öppet ska inga röjningar eller gallringar ske.

Skötselområde 8 (5,6 ha)

Beskrivning: Ljunghed, planterad gran borttagen 1990. Väster om Harsprångsledningen finns planterad gran, 15 - 20 år, kvar.

Mål: Ljunghed.

Åtgärd: Området bibehålles genom röjning vid behov som ljunghed. Eventuell svedjning eller betning får övervägas. I den del av området, som ligger väster om Har-språngsledningen, tas granen efterhand bort.

Skötselområde 9 (10 ha)

Beskrivning: Blandskog av tall, gran och björk. Tallen planterad på ljunghed. Underbestånd av ek, bok, björk, hassel, rönn och en. Inom områdets södra del finns vissa sankta partier. Ålder 65-70 år.

Mål: Självföryngrad lövskog med gamla överståndare av tall. Lämnas för fri utveckling när utglesning av tallen slutförts.

Åtgärd: Vid avverkningsmogen ålder glesas tallen ut och gran tas bort för att gynna självföryngring av löv. Ett glest bestånd med tallöverståndare lämnas. Området lämnas därefter för fri utveckling mot lövskog. Invandrande gran hålls efter.

Skötselområde 10 (2,4 ha)

Beskrivning: Blandskogsområde med dominans av ek i norra delen, i övrigt tall, björk, asp och rönn, Torrträd och lågor förekommer. Ålder 85-90 år.

Mål: Naturskog som lämnas för fri utveckling. Inom den ekdominerade norra delen ska dock all gran röjas bort.

Åtgärd: Bortröjning av gran i den ekdominerade norra delen vid behov.

Skötselområde 11 (1,0 ha)

Beskrivning: Äldre aspbestånd med kronorna vridna mot öster. Ålder 65-70 år.

Mål: Aspskog som lämnas för fri utveckling.

Åtgärd: All nuvarande och kommande gran tas bort.

Skötselområde 12 (137 ha, fördelat på fyra ytor)

Beskrivning: Större delen utgörs av orörda blandskogar och våtmarker av varierande slag. Några äldre bestånd planterad tall och gran ingår dessutom. Torrträd och lågor förekommer inom större delen av områdets skogar.

Mål: Naturskogar och våtmarker som lämnas för fri utveckling.

Åtgärd: ---

3. ANORDNINGAR FÖR FRILUFTSLIVET

3.1. Övergripande mål

Målsättningen ska vara att erbjuda den besökande allmänheten naturupplevelser och att informera om reservatets natur- och kulturvärden på ett sätt så att konflikter med områdets vetenskapliga värden undviks.

3.2. Riktlinjer och åtgärder

Naturvårdsförvaltaren ansvarar för att nedan beskrivna anordningar finns och underhålls. Anordningarna har markerats på karta, bilaga 5.

Parkeringsplats finns vid infartsvägen till Gårdshults by.

Strövstigarna utmed Assman, som går söderut mot Danska fall, och genom fägatan mot reservatets sydvästra gräns ska genom röjning vid behov hållas öppna. Ytterligare stigar ska inte anordnas inom reservatet.

Renhållning. Vid behov ska sopkärl placeras ut vid parkeringsplatsen. Sopor ska genom avtal omhändertas av kommunen.

Informationsskylt ska framställas och sättas upp på angivna ställen.

4. TILLSYN

Naturvårdsförvaltaren ansvarar för att regelbunden tillsyn av reservatet sker.

5. DOKUMENTATION

Naturvårdsförvaltaren ska dokumentera utförda åtgärder genom att ange skötselområde, år och månad för åtgärdernas utförande, kostnader för naturvårdsförvaltningen samt finansiering. Blanketten "REDOVISNING AV NATURVÅRDSÅTGÄRDER", bilaga 7 används för detta.

6. REVIDERING AV SKÖTSELPLAN

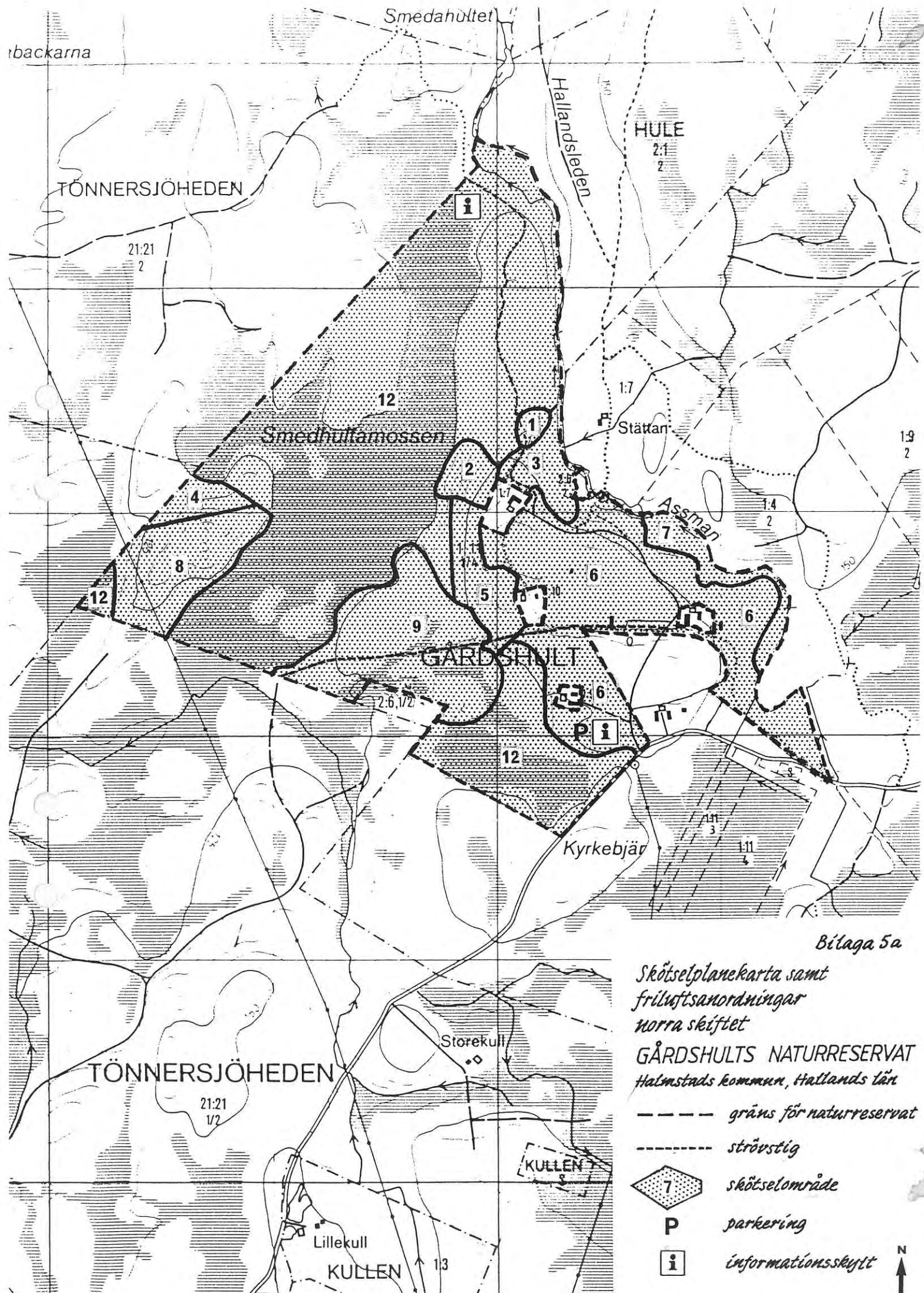
Skötselplanen ska ses över vart 10:e år eller när berörda parter anser det påkallat. Översynen av planen bör främst gälla hävden av den öppna jordbruksmarken samt eventuella åtgärder inom den del av skogsmarken där viss skötsel ska ske.

7. FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Naturvårdsförvaltaren har gjort en ekonomisk utredning, daterad 1991-10-15, avseende kostnader och intäkter för naturvårdsförvaltningen, bilaga 8.

Bekostas av västkuststiftelsen: Rövning av åker, ängs-
mark och ljunghed. Årlig slåtter och fagning. Uppsätt-
ning av stängsel och underhåll av stenmurar. Underhåll
av parkeringsplats. Underhåll av stigar. Skogsskötsel.
Framställning och underhåll av informationstavlor ut-
över basuppskyltning. Framställning av naturfolder.
Faunavård och tillsyn.

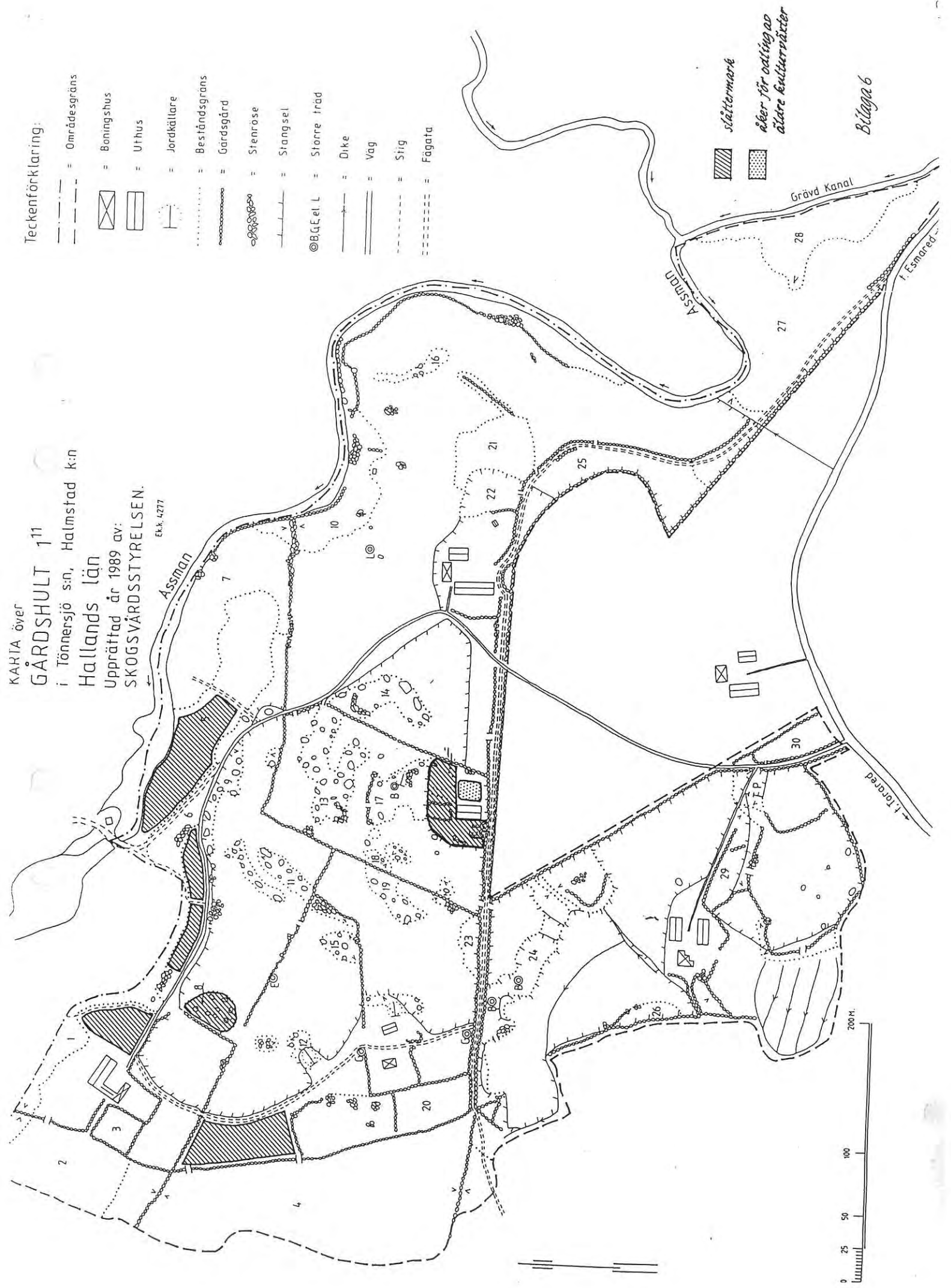
Bekostas av staten: Utmärkning av reservatet samt bas-
uppskyltning. Bidrag med 50 % för istandsättningsåtgärder inom ängs- och hagmarker avseende rövning och stängselmaterial samt slåtter och djurhållning.

KARLTA över
GÅRDSHULT 11
i Tönnersjö s:n, Halmstad k:n
Hallands län
Upprättad år 1989 av:
SKOGSVÅRDSSTYRELSEN

Teckenförklaring:

	=	Områdesgräns
	=	Boningshus
	=	Uthus
	=	Jordkällare
	=	Beståndsgräns
	=	Gårdsgård
	=	Stenröse
	=	Stangsel
©BQ&et L	=	Storre träd
	=	Dike
	=	Väg
	=	Stig
	=	Fägata

LÄN:

KOMMUN:

OBJEKT:

RIKSREG NR:

BUDGETAR:

REDOVISNING AV NATURVÅRDSÅTGÄRDER

ÅTGÄRDSKOD:

1	Avverkning	6	Vägar, leder, stigar	11	Sanitära anl
2	Gallring	7	Gränsmarkering	12	Byggnader
3	Röjning	8	Hägnader	13	Skyltar
4	Risbränning	9	P-platser	14	
5	Övr markvård	10	Rastplatser	15	

[illegible]

UTREDNING AV KOSTnader och INTÄKTER FÖR NÄRVARDSFÖRVALNINGEN

Län: Halland

Kommun: Halmstad

Objekt: Gårdshult

Riksreg nr: 1302090

Undantagen från fastställelse enligt 9 § NVF

Upprättad: 1991 -10 -15

Skötsel- område Skötsel- objekt nr	Kostnader		Intäkter	
	Typ av åtgärd	Kostnader (investeringar och arbetskraft) ,kr	Typ av intäkt	Kr
		Bå 1-5 (utförda)		Bå 1-5 Bå 6-10
1	2	3 - 4	5	6
	Inventeringar	100		
	Tillsyn	15		
	Information	50		
	Mark- och vegetationsvård	300		
	Vägar, p-plats	20		
	Friluftsanordningar	30		
	Byggnader	30		